

NÉMET NYELV ÉS IRODALOM

(*Anyanyelvű és kétnyelvű nemzetiségi nevelési-oktatási forma*)

1–4. évfolyam

A magyarországi német nemzetiség számára a nyelv és a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. A már évtizedek óta érzékelhető előrehaladott asszimilációs folyamat következtében megnőtt a nevelési és oktatási intézmények szerepe a nyelv, a kultúra és az identitás továbbadásában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és képességekre kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé.

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A nemzetiség nyelvén felkínált nevelés és oktatás épít arra, hogy a nemzetiséghez tartozók ezzel a lehetőséggel minden életszakaszban élhessenek.

A nyelv magas szintű birtoklása, a helyi nyelvjárások és szokások ápolása, a történelem és jelen ismerete – mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése. A nemzeti és európai szintű oktatáspolitikai célkitűzéseken kívül a mindennapok gazdasági, kulturális és privát életterületeinek egyre szorosabb összefonódása is bizonyítja, hogy életünk Európában több nyelv ismeretét követeli meg. A hazai nemzetiségek számára ez meghatározó jelentőséggel bír, hiszen éppen az iskoláztatás révén lehetőségük van két anyanyelv használatára. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a már említett asszimiláció következtében az oktatási intézmények egyáltalán nem vagy alig építhetnek a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire. Az oktatás eredményességének érdekében ennek a megváltozott helyzetnek tükröződnie kell a fejlesztendő kompetenciákban és a közműveltségi tartalmakban is.

A nemzetiségi nyelv és irodalom feladata – többek között – az „elvesztett” anyanyelv visszaadása. Ez meghatározza az oktatás szemléletét: az anyanyelvi nevelésnek és oktatásnak élnie kell az idegen nyelvi oktatás eszközeivel a fejlesztési területek, a módszerek és közműveltségi tartalmak terén.

Az anyanyelvi nevelés alapvető feladata a nyelvi kompetencia fejlesztése annak érdekében, hogy a tanulók életkoruknak megfelelő szinten birtokolják a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárát, és képessé váljanak annak gyakorlati alkalmazására. Szövegértési és szövegalkotási tudásuk lehetővé teszi azt, hogy önállóan és másokkal együttműködve képesek a verbális és nem verbális kommunikáció tudatos alkalmazására, a különböző szövegek megértésére, elemzésére és feldolgozására. Mindezek birtokában képessé válnak a másodlagos jelentések felismerésére és reflexiójára. Az anyanyelvi és irodalmi nevelés elválaszthatatlan egységet alkot. Az irodalmi nevelés azonban nemcsak az irodalmi alkotásokon keresztül történő ismeret- és értékközvetítést, illetve az olvasóvá nevelést jelenti, hanem a különböző közismereti témákon keresztül az élet és a környezet alapvető kérdéseivel való szembesítést is; így biztosítva a kultúra folytonosságát és folyamatos megújulását, a társadalmi problémák megértését és átélését, az én és a másik közötti különbség megfogalmazását és tiszteletben tartását. Az irodalmi alkotások és a közismereti témák együttesen fejlesztik az emlékezetet, az élmények feldolgozásának és megőrzésének képességét, hozzájárulnak ahhoz, hogy a diákokban megeremlődjön a hagyomány elfogadásának és alakításának párhuzamos igénye.

A német nyelv és irodalom tantárgy számos ponton kapcsolódik a magyar nyelv és irodalom, az idegen nyelv, a művészetek, az ember és társadalom és az informatika műveltségi területek tartalmához és céljaihoz.

1–2. évfolyam

Az általános iskola alsó tagozatán a német nyelv és irodalom tantárgy elsődleges célja a német nyelvű kommunikációs képességek fejlesztése, és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása. Az anyanyelvi képességek fejlesztése nem csak cél, hanem eszköz is a személyiség harmonikus fejlődéséhez, a kognitív és érzelmi fejlődéshez, valamint mindezek katalizátora is egyben.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

A német nyelv és irodalom tantárgy további fontos feladata a szóbeli és az írásbeli kommunikáció önálló és kreatív, integrált használatának elsajátíttatásához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle színterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, illetve a nyelvhasználat változatos, adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően tehát az alsó tagozaton a tantárgy középpontjába a kerettanterv – mint kiemelt területet – a beszédkészség, az olvasás-szövegértés képességének fejlesztését helyezi. Hangsúlyozni szeretnénk, hogy az olvasás és az írás képességének elsajátítása kulcs az önálló tanuláshoz, a szaktantárgyak német nyelven történő tanulásához, majd pedig a boldoguláshoz a mindennapi életben.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják a német nyelvet. Az első iskolai években a nemzetiségi tanító feladata nem az elméleti rendszerezés, hanem a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a nyelvi tudatosság, a kreativitás, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére.

Az irodalmi nevelés elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, a saját gondolatok kifejtése, egymás véleményének megismerése, valamint az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat. Mindez komoly hatást gyakorolhat az érzelmi élet, az önismeret és a társas kapcsolatok fejlődésére.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez, az ismeretfeldolgozás technikáinak megismeréséhez és gyakorlásához.

A gyerekek az iskolába lépés előtt – szerencsés esetben – először a szűkebb környezetükben, majd az óvodában sajátítják el a német nyelvet. A tantárgy feladata ennek a többnyire passzív nyelvtudásnak a formálása, a nyelvi tudatosság fejlesztése.

Az 1–2. évfolyam legfontosabb feladata az olvasás és az írás megtanítása, amely egyben a további anyanyelvi nevelés alapja is. Az olvasás és az írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás.

Az anyanyelvi nevelés területeit arányosan kell fejleszteni, s el kell érni, hogy a különböző területek képességfejlesztése és ismeretanyaga egységet alkosson. Kiemelt feladat a szókincs gyarapítása, a használt szavak jelentésrétegeinek, stílusértékének és különféle használatainak a megismertetése és tudatosítása, mert az anyanyelvi kommunikáció egyik

feltétele a szókincs árnyalt ismerete.

A gyermeki spontán alkotóképességre és a játék örömeire alapozva kell a legkülönbözőbb tevékenységformákkal a hétköznapi életben gyakori szövegműfajok tudatos és kreatív használatára nevelni.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához szükséges a tanulók önálló, kreatív és magabiztos feladatvégzésének kialakítása és bátorítása. Ennek legfőbb eszköze a folyamatos, egymásra épülő és differenciált egyéni vagy csoportos tevékenység típusok bevonása a pedagógiai folyamatba. Ugyancsak fontos az egyéni tanulási stílus alakulásának támogatása, a hatékony tanulási szokások megerősítése. Ösztönözni kell a tanulókat arra, hogy a tanórán és azon kívül is használják a különféle forrásokat.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia. Szóbeli és írásbeli szövegek megértése és értelmezése	Órakeret 65 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önkifejezés és a társas-társadalmi párbeszéd szükséges szóbeli nyelvi képességek fejlesztése. Szövegek verbális és nem verbális kódjainak megértése. A korosztálynak megfelelő olvasási és szövegértési képességek folyamatos differenciálása és mélyítése. Az értő hangos és néma olvasás, a megértés szóbeli és írásbeli alkalmazása.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A hangok érthető artikulációja, helyes kiejtés. Az olvasáshoz szükséges képességek fejlesztése. Mondatok, szövegek olvasásakor, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes alkalmazása. Információk kiemelése a szövegből, a közvetített információk megértése a rájuk vonatkozó kérdések alapján. Kommunikációs szituációk és szándék felismerése, nem verbális jelzések tartalmának felismerése. A szöveg értelmezése képek és más illusztrációs eszközök megfeleltetésével.	<i>A tartalmak megértése, a lényegi információk megragadása</i> A tanuló képes – biztonsággal olvasni szavakat, szó szerkezeteket, rövid szövegeket; – a szöveg, illetve az azt kísérő szemléltető anyagok kombinációjának értelmezése alapján a szöveg lényegi információit átfogóan megnevezni; – egyszerűen megfogalmazott információkat a szövegben megtalálni; – ismert nyelvtani szerkezetű és szókincsű szöveg lényegi elemeit (adott esetben ismétlést követően) célirányos feladatok segítségével egészében megérteni; – képeket és illusztrációkat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel	<i>Vizuális kultúra:</i> képek, képzetek, képi kompozíciók; egyszerű cselekmény megjelenítése képekkel. Ábra, illusztráció. <i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.

	<p>megnevezni.</p> <p><i>A szöveg és a nyelvi kifejező eszközök vizsgálata és feldolgozása</i></p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – a szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani; – a szöveget logikai egységekre bontani; – a szöveg és a kísérő szemléltető anyagok tartalmi kapcsolatát felismerni. 	
Kulcsfogalmak	Hangsúly, hanglejtés, ritmus, szöveg, információ, cselekmény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia. Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása	Órakeret 32 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A német nyelvű szóbeliség és írásbeliség normáinak megismerése, a korosztálynak megfelelő kommunikáció és írástechnika, esztétikus íráskép kialakítása. Két vagy több mondat összekapcsolásával a gondolatok kifejeztetése.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Az írott kis- és nagybetűk alkalmazása, szavak, szókapcsolatok, mondatok írása. A témának megfelelő interakció, tartalmak közvetítése a kommunikációs partnernek és a célnak megfelelően, valamint a korosztálynak megfelelő érvelés és vita adott szöveg kapcsán.	<p><i>A tartalmi információk közvetítése</i></p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – rendezetten, a német írásmódnak megfelelően írni; – a szöveg tárgyát, ábrázolásmódját és eseményeit irányított kérdések alapján, egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel visszaadni; – lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni; – egyszerűbb szöveg tartalmát megadott szempontok alapján összefoglalni. <p><i>Összefüggések a célnak és a célcsoportnak megfelelő feldolgozása</i></p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> betűtípus, betűforma.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.</p>

	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – párbeszédes kommunikációs helyzetekben röviden, érthetően megnyilatkozni; – a szövegben található tartalmi összefüggéseket előre meghatározott, egyszerű előadásmódokban és megadott nyelvi eszközök felhasználásával bemutatni; – a feladat megoldása során keletkezett eredményeket ismertetni; – véleményt formálni; – párbeszédes kommunikációs helyzetekben egyetértésének, bizonytalanságának kifejezésére, valamint elutasításának hangot adni; – drámajátékban szerepet alakítani. 	
Kulcsfogalmak	Betű, hang, írásjegy, nagybetű, kisbetű, szó, mondat, szöveg.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia. Általános interakciós készség	Órakeret 64 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A sikeres kommunikációhoz szükséges kompetenciák elsajátíttatása különböző szituációs összefüggésekben.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Sikeres kommunikáció a különböző szituatív helyzetekben, páros és csoportos beszélgetés, a felnőttek és kortársak udvarias megszólítása. Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok. A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben szemléltető eszközök segítségével.	<p><i>Véleménynyilvánítás–aktív részvétel a közös munkában</i></p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – szokásos tanórai helyzeteket megadott nyelvi kifejező eszközökkel sikerrel megoldani; – különböző szociális és munkaformákban dolgozni, a tananyagok, taneszközök és szokásos tanulássegítő eszközök használatára vonatkozó utasításokat eredményesen alkalmazni. 	<p><i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> emberek közötti kapcsolatok; a viselkedés általános normái.</p>

	<p><i>Kommunikációs kultúra</i></p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – megadott nyelvi kifejezőeszközökkel az udvariassági elvárásokat betartani; – dicséretet/jókívánságot, valamint részvétet/sajnálatot kifejezni; – mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni és verbálisan vagy nonverbálisan azokra reagálni; – szóban elhangzó gyakori német formulák (üdvözlés, búcsúvétel stb.) értelmét tükröztetve magyarra fordítani; – szóban elhangzó gyakori, magyar nyelvű formulák értelmét megtartva németül másképp visszaadni. 	
Kulcsfogalmak	Tempó, hangerő, ritmus, hangsúly, arcjáték, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Országismeret és interkulturalitás		Órakeret 64 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szókincs és ismeretek elsajátíttatása a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán: az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása. Az ismeretek elsajátítása cselekvés- és jelentésközpontú. Az ismeretek nem elszigetelten jelennek meg, hanem a tanulók számára érthető társadalmi összefüggésekben.	A tanuló képes <ul style="list-style-type: none"> – alapvető szókincssel és egyszerű mondatmodellekkel a témához kapcsolódva szokványos kommunikációban a tanítás során részt venni; – a tananyagot feldolgozni. 	<p><i>Környezetismeret:</i> család, lakóhely közlekedés.</p> <p><i>Német népismeret:</i> identitás.</p>	

<p>Témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Személyes életvitel: a tanuló személye, rokoni kapcsolatok. – Társadalmi élet: családi ünnepek, étkezés. – Kulturális élet, média: mesék, mondókák, versek. – Iskola, képzés, hivatás: osztályterem, tantárgyak. – Gazdaság, technika, környezet: lakóhely, lakás. – Politika és történelem: szabályok az osztályteremben. 		
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Család, családtag, test, testápolás, hobbi, születésnap, viselkedés, élelmiszer, étkezés, ünnep, iskola, tantárgy, osztály, foglalkozás, falu, város, lakás, vásárlás, jármű, szabály, felelősség.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia. A szó- és mondatan alapjai</p>		<p>Órakeret 15 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A nyelvtani kompetencia kialakítása nyelvi cselekvésen és szövegfeldolgozáson keresztül implicit módszerekkel.</p>		
<p>Tevékenységek/ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>A nyelvtani ismeretek utánzásán alapuló alkalmazása a mai német nyelv normáinak megfelelően. Részvétel a tanórai gyakorlatban rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben. A nyelvi kultúra fejlesztése az ismert szószerkezetek és mondatmodellek adekvát használatával.</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – egyszerű morfológiai és szintaktikai struktúrák jelentését megérteni; – gyakran használt morfológiai és szintaktikai struktúrákat képezni és alkalmazni. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a magyar nyelv és az idegen nyelv különbsége.</p>	
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Szó, szófaj, mondat, ragozás.</p>		

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia. Kiejtés és hangsúlyozás</p>		<p>Órakeret 8 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési</p>	<p>A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás elsajátíttatása. A helyi német nyelvjárás kiejtési</p>		

céljai	sajátosságainak megismertetése.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények		Kapcsolódási pontok
Német irodalmi nyelvi fordulatok és szövegek hangoztatásával, a beszélt nyelv alkalmazásával a kiejtési és hangsúlyozási normák elsajátítása. Szituációs játékok. Kommunikáció anyanyelvi beszélőkkel.	A tanuló képes <ul style="list-style-type: none"> – a tanult köznyelvi szókészletet érezhető akcentus ellenére kevés hibával kiejteni és hangsúlyozni; – néhány gyakran használt kifejezést, mondókát a helyi német nyelvjárásban megközelítően helyesen kiejteni és hangsúlyozni. 		<i>Ének-zene:</i> tempó, ritmus.
Kulcsfogalmak	Szó- és mondathangsúly, hanglejtés, hangsín.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia. Helyesírás és központosítás		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A helyesírás és központosítás szabályainak elsajátíttatása az alkalmazás szintjén.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények		Kapcsolódási pontok
A helyesírás és központosítás szabályainak alkalmazása a kommunikáció sikerességének szempontjából.	A tanuló képes <ul style="list-style-type: none"> – ismert szavakat és rövid, illetve gyakran használt szófordulatokat majdnem hibátlanul leírni; – a mondatvégi írásjelek jelentését felismerni. 		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a magyar nyelv és az idegen nyelv különbsége.
Kulcsfogalmak	Kis és nagy kezdőbetű, pont, kérdőjel.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra		Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Irodalmi szövegek olvasása, megértésük megalapozása, az olvasási igény felkeltése.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi német és német irodalomból vett népköltészeti alkotások olvasása, mondókák,	A tanuló képes <ul style="list-style-type: none"> – rövid terjedelmű epikai és lírai műveket tanári 		<i>Dráma és tánc:</i> dramaturgia és improvizációs

<p>rímes versek megtanulása. Rövid terjedelmű epikai művek és modern mesék olvasása, egyszerű összefüggések felismerése. Rövid mesék, történetek dramatizálása, bábos megjelenítése.</p> <p>Katharina Wild-Regine Metzler: <i>Hoppe, hoppe Reiter</i>; Grete und Karl Horak: <i>Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen; Igele-Bigele</i>; Josef Michaelis: <i>Zauberhut</i>; Brender: <i>Wir</i>; Carle: <i>Die kleine Raupe Nimmersatt</i>; Ruck–Pauquet: <i>Das Haus</i>; Hofbauer: <i>Was alles in der Schultasche ist</i>.</p>	<p>segédlettel és önállóan olvasni;</p> <ul style="list-style-type: none"> – néhány mondókát, verset kívülről elmondani; – dramatikus játékokban társaival együtt játszani. 	<p>játékok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> jelmez, kellék, díszlet.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> népköltészeti alkotások, műfajok.</p>
Kulcsfogalmak	Vers, rím, ritmus, mese, jelenet, szereplő.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése		Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulási képesség fejlesztése, stratégiák kialakítása cselekvésközpontú módszerekkel.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Játékos tanulásszervezési feladatokkal tanulási stratégiák kialakítása.</p> <p>Az önálló tanulás első lépéseinek megalapozása hagyományos és nyitott oktatási formák módszerein keresztül.</p> <p>Az információhordozók és az információs média használata.</p> <p>Az információk rögzítése és rendszerezése, illetve bemutatása.</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – szótárfüzetet vezetni és használni; – a szókincset önállóan, a tanult technikákkal (szó- vagy képkártyák, gyakorlatok, játékok használatával stb.) gyakorolni; – nyomtatott médiát (pl. gyermekszótár/képes szótár) információszerzésre használni; – hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni (szövegértés); – szövegben az alapinformációkat megtalálni; 	<p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret;</i> <i>német népismeret;</i> <i>magyar nyelv és irodalom:</i> önálló tanulás, nyitott oktatási formák.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> – bizonyos információkat a feladat elvárásai szerint megjelölni; – információk egyszerű nyelvi eszközökkel történő érthető kifejezésére. 	
Kulcsfogalmak	Szótár, információ, szókérdő, rendszer.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációkban, az identitás kialakításának első lépései.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Az irodalmi szövegek és közismereti témák megértése, értelmezése, vélemény alkotása a szereplők cselekedeteiről, döntéseiről. Alapvető értékek – csúnya, szép, jó, rossz, igaz, hamis – megfogalmazása. A magyarországi német irodalmi alkotások tanulságainak értelmezése a saját személyre vetítve.	A tanuló képes <ul style="list-style-type: none"> – a mindennapi konfliktusokat játékokon keresztül átélni; – alapvető erkölcsi kérdésekben állást foglalni; – a kulturális sokszínűséget, a saját hovatartozását a hétköznapi életben érzékelni. 	<i>Erkölcstan:</i> önismeret, magatartásformák közösségben. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> konfliktushelyzetek megélése játékon keresztül.	
Kulcsfogalmak	Tanulság, konfliktus, érték, önismeret.		

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló beszéljen érthetően, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre válaszoljon értelmesen. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Mondja el szöveghűen a memoriterekét. Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő számú szórutinnal. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos. Ismerje fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókérdő szavaiban.</p> <p>Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítéloképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek</p>
---	--

	fejlesztése területén.
--	------------------------

3–4. évfolyam

A beszéd-készség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése a nemzetiségi tanító folyamatos feladata. Ezért különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókinccs aktivizálása szövegalkotó feladatokkal, a narráció ösztönzése, gyakoroltatása.

Az olvasástechnika eszközzé fejlesztése feltételt teremt az írott szövegek önálló megértéséhez. A szövegek értelmezésével és feldolgozásával felkészít az alapvető szövegműveletek önálló alkalmazására. Az olvasmányok sokoldalú feldolgozása lehetőséget teremt egyszerű irodalmi formákkal kapcsolatos tapasztalatok szerzésére, a német nyelv és a német nyelvterületek kulturális hagyományainak megismerésére, az olvasás megszerettetésére.

A szövegek hozzájárulnak a gazdag szókinccs kialakításához, az önkifejezés igényének kielégítéséhez és képességének fejlődéséhez.

Az önálló tanulás képességének kialakítása az olvasás–szövegértés képességének fejlesztésébe ágyazva az ismeretszerző képességek intenzív fejlesztését szolgálja. Fontos a tanulási szokások és technikák tanulása, a különféle források és azok használatának, az információszerzés lehetőségeinek megismerése.

A 3–4. évfolyamon az írás–helyesírás tanításának célja az életkornak megfelelő írástechnika kialakítása, az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

A tapasztalati megalapozottságú, elemi szintű grammatikai ismeretek megszerzésével elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata. Fejlődésnek indul az igényes, változatos és kifejező nyelvhasználatra való törekvés különféle kommunikációs helyzetekben.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia. Szóbeli és írásbeli szövegek megértése és értelmezése	Órakeret 32 óra
Előzetes tudás	Egyszerű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd partnerekhez alkalmazkodó, a beszédhelyzeteknek megfelelő nyelvi magatartás kialakítása. Hangzó szövegek verbális és nem verbális kódjainak megértése. Törekvés a megértésre, a megértési hibák reflexiója, korrigálása.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Információk kiemelése a szövegből, a közvetített információk megértése a rájuk vonatkozó kérdések alapján. Kommunikációs szituációk és szándék felismerése, nem verbális jelzések tartalmának felismerése. A szöveg értelmezése képek és más illusztrációs eszközök	<i>A tartalmak megértése, a lényegi információk megragadása</i> A tanuló képes – a szöveg, illetve az azt kísérő szemléltető anyagok kombinációjának értelmezése alapján a szöveg lényegi információit átfogóan megnevezni, illetve	<i>Vizuális kultúra:</i> képek, képzetek, képi kompozíciók; egyszerű cselekmény megjelenítése képekkel. Ábra, illusztráció. <i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.

<p>megfeleltetésével.</p>	<p>röviden összefoglalni.</p> <p><i>A szöveg és a nyelvi kifejező eszközök vizsgálata és feldolgozása</i></p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – a szöveget logikai egységekre bontani, illetve a részekből szöveget alkotni; – egyszerű nyelvi eszközökkel a szóbeli vagy írásbeli szöveg keltette szubjektív benyomásokat kifejezni. <p><i>Reflektálás témákra, állásfoglalás és értékelés</i></p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – a szöveg és a kísérő szemléltető anyagok tartalmi kapcsolatát felismerni és megadott szempontok szerint kommentálni; – lineáris szövegekben a cselekmény vagy konfliktuskezelés problémáit felismerni és hozzá kapcsolódóan a saját véleményt megfogalmazni; – irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni; – a szöveg tartalmát olyan más szövegformába áthelyezni, melyben lehetővé válik az egyéni értelmezés kifejezésre juttatása. 	
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Szöveg, információ, cselekmény, logika, lényeg.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nyelvhasználati kompetencia. Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása</p>	<p>Órakeret 64 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása. Képolvasás, mesemondás. Rendezett, a német írásmódnak megfelelő írás. Párbeszédes kommunikációs helyzetekben rövid, érthető megnyilatkozás.</p>	
<p>A tematikai egység</p>	<p>Az elemi feladatmegoldástól a beszélgetésen át az önálló írásműhöz</p>	

nevelési-fejlesztési céljai	<p>eljutni; a szövegben kifejtett vélemény bírálata. A képzelet, az önkifejezés aktivizálása különböző szövegformák megismerésével és az írásbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével. Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése.</p>	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A témának megfelelő interakció, tartalmak szakszerű közvetítése a kommunikációs partnernek és a célnak megfelelően, valamint a korosztálynak megfelelő érvelés és vita adott szöveg kapcsán. A szöveg tartalmának rövid összefoglalása. Véleményformálás. Történetalkotás szóban. A német helyesírás szabályainak alkalmazása. Értelmező versmondás.</p>	<p><i>A tartalmi információk közvetítése</i> A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - tárgyakat, eseményeket egyszerű nyelvi eszközökkel leírni; - megadott szerkezeteket és nyelvi kifejezőeszközöket írásban variálni; - a szövegből nyert adatokat, információkat megadott forma szerint írásban és szóban összefoglalni. <p><i>Összefüggések célnak és célcsoportnak megfelelő feldolgozása</i> A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - monologikus kommunikációs helyzetekben saját megoldásait ismertetni; - a szövegben található tartalmi összefüggéseket előre meghatározott, egyszerű előadásmódban és megadott nyelvi eszközök felhasználásával bemutatni; - a tananyagot a világról eddig megszerzett komplex tudás kontextusába helyezni; - véleményt formálni; - párbeszédes kommunikációs helyzetekben saját véleménynek, kétségnek hangot adni; - szerepet reflektálni; - a szöveget kiegészíteni vagy átalakítani. 	<p><i>Minden tantárgy:</i> összefüggő beszéd, érvelés, szövegfeldolgozás kialakítása.</p>
Kulcsfogalmak	Vélemény, szöveg, tartalom, összefüggés, érvelés, előadásmód.	

Tematikai egység/	Nyelvhasználati kompetencia.	Órakeret
--------------------------	-------------------------------------	-----------------

Fejlesztési cél	Általános interakciós készség	32 óra
Előzetes tudás	Egyszerű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás szintjén.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd tartalmának, hangzásának, stílusának és kifejező erejének egymással összefüggő fejlesztése. A beszéd és a megértés továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra és a kifejezőerőre, valamint az aktív szókincs intenzív gyarapítására. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Kommunikáció a különböző szituatív helyzetekben, páros és csoportos beszélgetés, véleménynyilvánítás.</p> <p>Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok. A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben</p> <p>szemléltetőeszközök segítségével.</p> <p>A magyar és német kultúra interakciós különbségeinek tudatosítása.</p> <p>Szókincsfejlesztés, rokonértelműség, rokon értelmű szavak, szófordulatok.</p>	<p><i>Véleménynyilvánítás–aktív részvétel a közös munkában</i></p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismert nyelvi eszközöket variálni és rugalmasan és beszédszándéknak megfelelően alkalmazni. <p><i>Kommunikációs kultúra</i></p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfelelő szófordulatokat alkalmazni, amelyek segítségével beszélgetés során szót lehet kérni és azt a beszélgetőpartnernek továbbadni; – semleges szókészlettel írásbeli és szóbeli kommunikációt folytatni. <p><i>Nyelvi közvetítés</i></p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – szóban elhangzó gyakori német formulák (üdvözlés, búcsúvétel stb.) értelmét tükröztetve magyarra fordítani; – szóban elhangzó gyakori, magyar nyelvű formulák értelmét megtartva németül másképp visszaadni. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a szókincs adekvát alkalmazása.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.</p>
Kulcsfogalmak	Szituáció, beszélgetőpartner, beszédszándék, mimika, gesztikulálás, hanglejtés, tempó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Országismeret és interkulturalitás	Órakeret
--------------------------------------	------------------------------------	----------

		64 óra
Előzetes tudás	A témákhoz kapcsolódó alapvető szókincs és ismeretanyag.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szókincs bővítése és ismeretek elsajátítása és mélyítése a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán, az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása. Az első képzési szakasz témaköreinek ciklikus bővítése.</p> <p>Témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Személyes életvitel: a tanuló személye, rokoni kapcsolatok, gyerekek foglalatosságai régen és ma. - Társadalmi élet: családi ünnepek, étkezés. - Kulturális élet, média: mesék, mondókák, versek. - Iskola, képzés, hivatás: osztályterem, tantárgyak. - Gazdaság, technika, környezet: lakóhely, lakás, vásárlás, környezet. - Politika és történelem: szabályok az osztályteremben. 	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - alapvető szókincssel és egyszerű mondatmodellekkel a témához kapcsolódva szokványos kommunikációban a tanítás során részt venni; - a tananyagot feldolgozni. 	<p><i>Környezetismeret:</i> család, lakóhely, közlekedés, táplálkozás, állatok, környezetvédelem.</p> <p><i>Német népismeret:</i> identitás, régi és modern életmód.</p>
Kulcsfogalmak	Táplálkozás, családi ünnep, otthon, város, falu, tájékozódás, szolgáltatás, állatok élettere, állatcsalád, hulladékfeldolgozás, szelektív hulladékgyűjtés, környezetvédelem, környezetszennyeződés, jármű, iskolai házirend.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia. A szó- és mondat alapjai	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A tanult nyelvtani jelenségek felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében. A nyelvi tudatosság fokozása.</p> <p>A tanulók önállóságának növelése a feladatvégzésben; az információszerzésben és -felhasználásban; a szabályalkalmazásban; az önellenőrzésben.</p>	

Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése szövegben.</p> <p>Rokon értelmű szavak használata.</p> <p>A szófajok megnevezésének megtanulása és felismerése szöveggörnyezetben.</p> <p>Különféle időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése.</p> <p>Az igeidők (jelen és múlt idő) helyes használata beszédben és írásban.</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - egyszerű morfológiai és szintaktikai struktúrák jelentését megérteni; - gyakran használt morfológiai és szintaktikai struktúrákat képezni, alkalmazni és szakszerűen megnevezni. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> nyelvtani fogalmak, igeidők használata.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> jelek a mindennapi életben. Az időbeliség ábrázolása a képzőművészetben.</p>
Kulcsfogalmak	Múlt idő, részes eset, melléknévfokozás, lokális elöljárószó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia. Kiejtés és hangsúlyozás	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A tanult köznyelvi szókészlet kiejtése és hangsúlyozása kevés hibával.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyi német nyelvjárás kiejtési sajátosságainak megismertetése. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás finomítása.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Német irodalmi nyelvi fordulatok és szövegek hangoztatásával, a beszélt nyelv alkalmazásával a kiejtési és hangsúlyozási normák elsajátítása. Szituációs játékok. Kommunikáció anyanyelvi beszélőkkel.</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - a tanult köznyelvi szókészletet érezhető akcentus ellenére kevés hibával kiejteni és hangsúlyozni; - néhány gyakran használt kifejezést, mondókát a helyi német nyelvjárásban megközelítően helyesen kiejteni és hangsúlyozni. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> magyar nyelv és idegen nyelv különbsége.</p>
Kulcsfogalmak	Nyelvjárás, kiejtés, hangsúly, irodalmi nyelv.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia. Helyesírás és központosítás	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Mondatkezdés nagybetűvel. A tanult mondatzáró írásjelek	

	alkalmazása. Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról. Látó/halló előkészítés után szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok írása tollbamondásra, továbbá írásminta nélkül, emlékezetből.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmaztatása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Szósorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből és akaratlagos írással. Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor. Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> - a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja; - a begyakorolt szóképlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat; - írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak; - helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja. 	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a magyar nyelv és az idegen nyelv különbsége.
Kulcsfogalmak	Írásjelek, elválasztás, szótag.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra	Órakeret 66 óra
Előzetes tudás	A tanult irodalmi szövegek ismerete. Mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Olvasott szöveg megértése. Memoriterek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegértelmezésben való jártasság kialakítása. Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások megismertetése. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A magyarországi német és a német irodalomból vett népköltészeti alkotások olvasása, mondókák, rimes versek megtanulása. Rövid terjedelmű epikai művek és modern mesék, képregények és egy ifjúsági regény olvasása. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Rövid mesék, történetek dramatizálása.	A tanuló képes <ul style="list-style-type: none"> - az irodalmi szövegek lényegét megérteni, tartalmukat röviden összefoglalni; - a legismertebb műfajokat megnevezni; - rövid terjedelmű epikai és lírai műveket önállóan olvasni; - néhány mondókát, verset kívülről elmondani; 	<i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok. <i>Ének-zene:</i> ritmus. <i>Vizuális kultúra:</i> jelmez, kellék, díszlet. <i>Magyar nyelv és</i>

Német nyelvű színdarab megtekintése. Katharina Wild-Regine Metzler: <i>Hoppe, hoppe Reiter</i> ; Grete und Karl Horak: <i>Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen; Igele-Bigele</i> ; Josef Michaelis: <i>Zauberhut</i> ; Janosch: <i>Post für den Tiger</i> ; Oh, <i>wie schön ist Panama</i> ; Korschunow: <i>Der Findefuchs</i> . Szerzők: James Krüss, Josef Guggenmos, Christine Nöstlinger.	- dramatikus játékokban társaival együtt játszani.	<i>irodalom:</i> népköltészeti műfajok, alkotások.
Kulcsfogalmak	Műfaj, színdarab, hangjáték, regény, meselem, szerkezet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése		Órakeret 23 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, a személyes tanulási sikerek és nehézségek felismerése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
A tanulás szerepe és módjai. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Különböző típusú szövegek feldolgozása. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szöveg tanulási technikák. Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Ismerkedés különböző információhordozókkal.	A tanuló képes <ul style="list-style-type: none"> - szótárfüzetet vezetni és használni; - a szókincset önállóan, a tanult technikákkal (szó- vagy képkártyák, gyakorlatok, játékok használatával stb.) gyakorolni; - nyomtatott médiát (pl. gyermekszótár/képes szótár) információszerezésre használni; - hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni (szövegértés); - szövegben az alapinformációkat megtalálni, és megadott szempont alapján rendszerezni; 	<i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.	

	<ul style="list-style-type: none"> - bizonyos információkat a feladat elvárásai szerint megjelölni; - információk egyszerű nyelvi eszközökkel történő érthető kifejezésére. 	
Kulcsfogalmak	Összefoglalás, rendszerezés, rögzítés, memória, koncentráció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A közvetlen környezetben tapasztalt erkölcsi, esztétikai értékrend.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerésének mélyítése, ítéletalkotás egyszerű irodalmi szituációkban, a nemzetiségi hovatartozás kialakításának további lépései.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Az irodalmi szövegek és közismereti témák kapcsán ítéletek alkotása a szereplőkről. A magyarországi német irodalmi alkotások alapvető, a korosztály számára érthető tanulságainak értelmezése a saját személyre vetítve.	A tanuló képes <ul style="list-style-type: none"> - a mindennapi konfliktusokat játékokon keresztül átélni; - alapvető erkölcsi kérdésekben állást foglalni; - a kulturális sokszínűséget, a saját hovatartozását a hétköznapi életben érzékelni. 	<i>Erkölcstan:</i> önismeret, magatartásformák közösségben. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> konfliktushelyzetek megélése játékon keresztül.	
Kulcsfogalmak	Értékrend, identitás, értékítélet.		

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló fejezze ki értelmesen és érthetően a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Igazítsa beszédstílusát beszélgetőpartneréhez. Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe.</p> <p>Segítse együttműködő magatartással a közös tevékenységeket. Felkészülés után olvasson fel folyamatosan, érthetően ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Fogalmazza meg értelmesen az olvasottakkal kapcsolatos véleményét. Ismerjen néhány fontos olvasási stratégiát. Tanulási tevékenységét legyen képes fokozatosan növekvő időtartamban tudatos figyelemmel irányítani. Igazodjon el a könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével. Használja az eddig megismert és bevezetett kézikönyveket (képes szótár, képes helyesírási szótár).</p>
---	---

	<p>A memoritereket mondja el szöveghűen. A begyakorolt szókészlet körében alkalmazza helyesen a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái legyenek rendezettek, olvashatóak. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, fejlődjön harmonikusan.</p>
--	--